

Podsumowanie wyników kontroli przeprowadzonych w 40 gminach z całej Polski

Rola społeczności lokalnej w rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
Warszawa, 22 marca 2016 r.

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W TWORZENIU PGN

INFORMOWANIE I ANGAŻOWANIE

Agata Golec, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju

Wspólne TWORZENIE
dokumentu

INFORMACJA

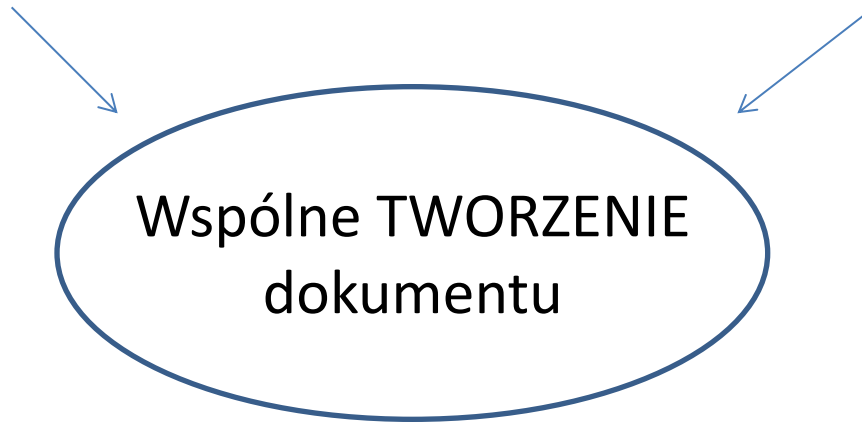

Wspólne TWORZENIE
dokumentu

INFORMACJA

ZROZUMIENIE

Wspólne TWORZENIE dokumentu

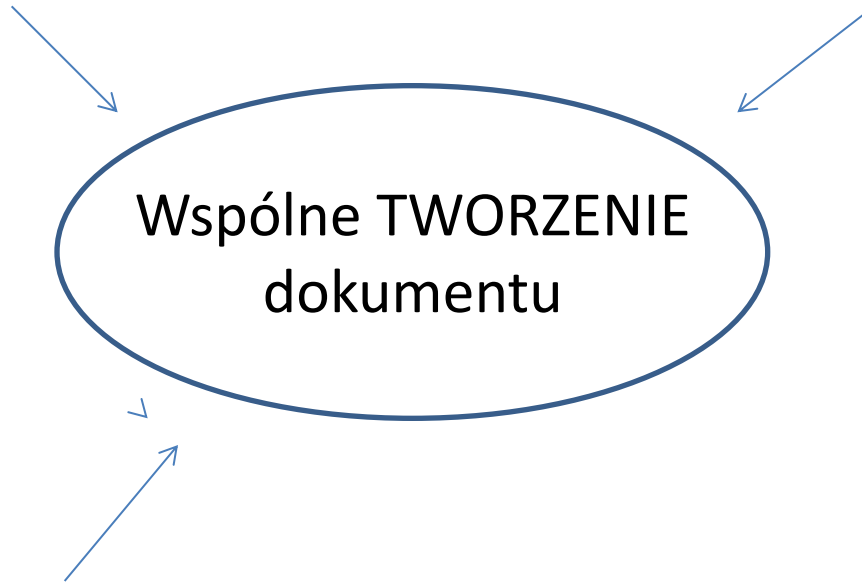

INFORMACJA

ZROZUMIENIE

Wspólne TWORZENIE
dokumentu

POMYSŁY

INFORMACJA

ZROZUMIENIE

Wspólne TWORZENIE
dokumentu

POMYSŁY

DYSKUSJA

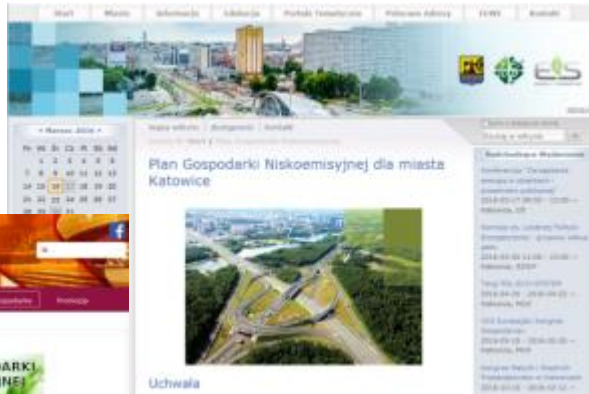

INFORMOWANIE

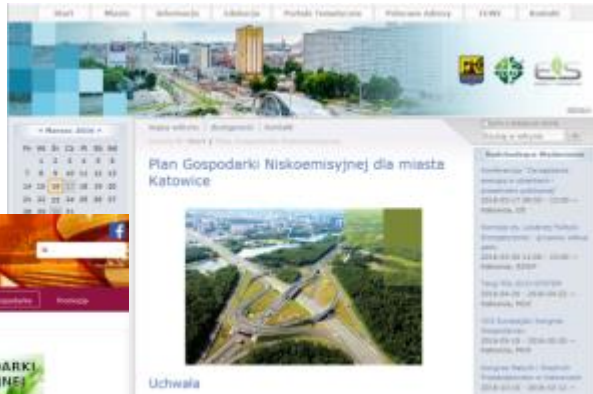

www
35 gmin

www
35 gmin

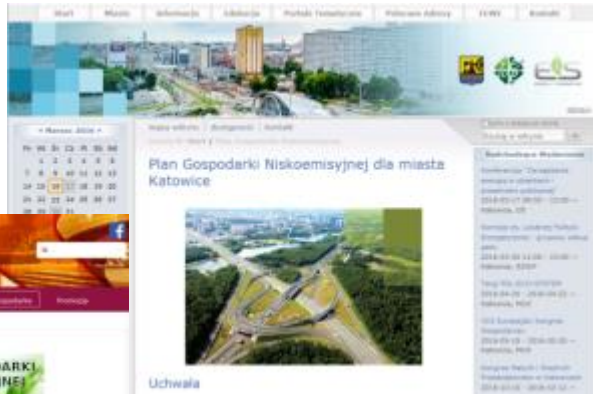
media lokalne
połowa gmin

INFORMOWANIE

www
35 gmin

media lokalne
połowa gmin

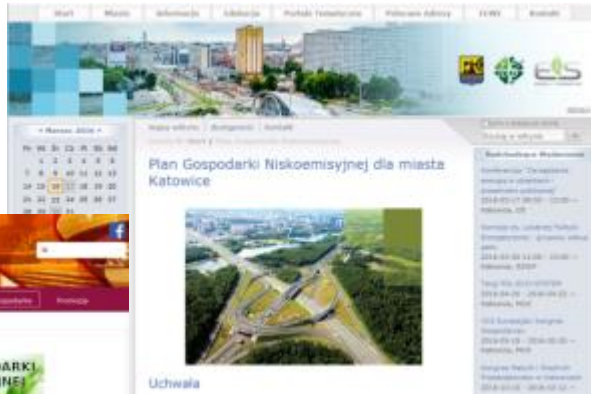
INFORMOWANIE

ulotki – 16 gmin

www
35 gmin

media lokalne
połowa gmin

ulotki – 16 gmin

spotkania informacyjne – 10 gmin

ANGAŻOWANIE

Burmistrz Miasta Nowy Targ zaprasza

Tworzymy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Wypełnij ankietę!

zmień swoje miasto

Każdy mieszkaniec w terminie 17.03 - 31.03 dostanie do swojej skrzynki pocztowej ankietę do wypełnienia.

Po wypełnieniu ankiety prosimy o wrzucenie jej do jednego z paratów z specjalną ulgą:
- w Urzędzie Miasta Nowy Targ (ul. Krzywa 1) lub
- we wybranych placówkach edukacyjnych tj. Przedszkolach Miejskich nr 2 i 4, Szkołach Podstawowych nr 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11 oraz Gimnazjach nr 1 i 2)

Ankiety można uzupełnić również na stronie
www.nowytag.pl/ankieta

Termin przekazania ankiet to **15.04.2014**

- ankiety dla mieszkańców -
28 gmin

ANGAŻOWANIE

Burmistrz Miasta Nowy Targ zaprasza

Tworzymy
**Plan Gospodarki
Niskoemisyjnej**

Wypełnij ankietę!
zmień swoje miasto

Każdy mieszkaniec w terminie 17.03 - 31.03 dostanie do swojej skrzynki pocztowej ankietę do wypełnienia.

Po wypełnieniu ankiety prosimy o wrzucenie jej do jednego z punktów z specjalną ulgą:
- w Urzędzie Miasta Nowy Targ (ul. Krzywa 1) lub
- we wybranych placówkach edukacyjnych tj. Przedszkolach Miejskich nr 2 i 4, Szkołach Podstawowych nr 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11 oraz Gimnazjach nr 1 i 2)

Ankietę można uzupełnić również na stronie
www.nowytag.pl/ankieta

Termin przekazania ankiet to **15.04.2014**

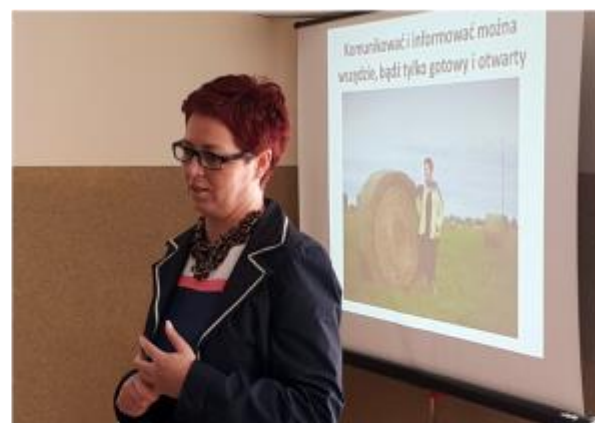

- ankiety dla mieszkańców - **28 gmin**
- pytania dotyczące planowanych inwestycji – **19 gmin**

Rekomendacje

metoda narady obywatelskiej

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W TWORZENIU PGN

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU PGN

dr Marta Maja Wiśniewska, Fundacja Greenmind

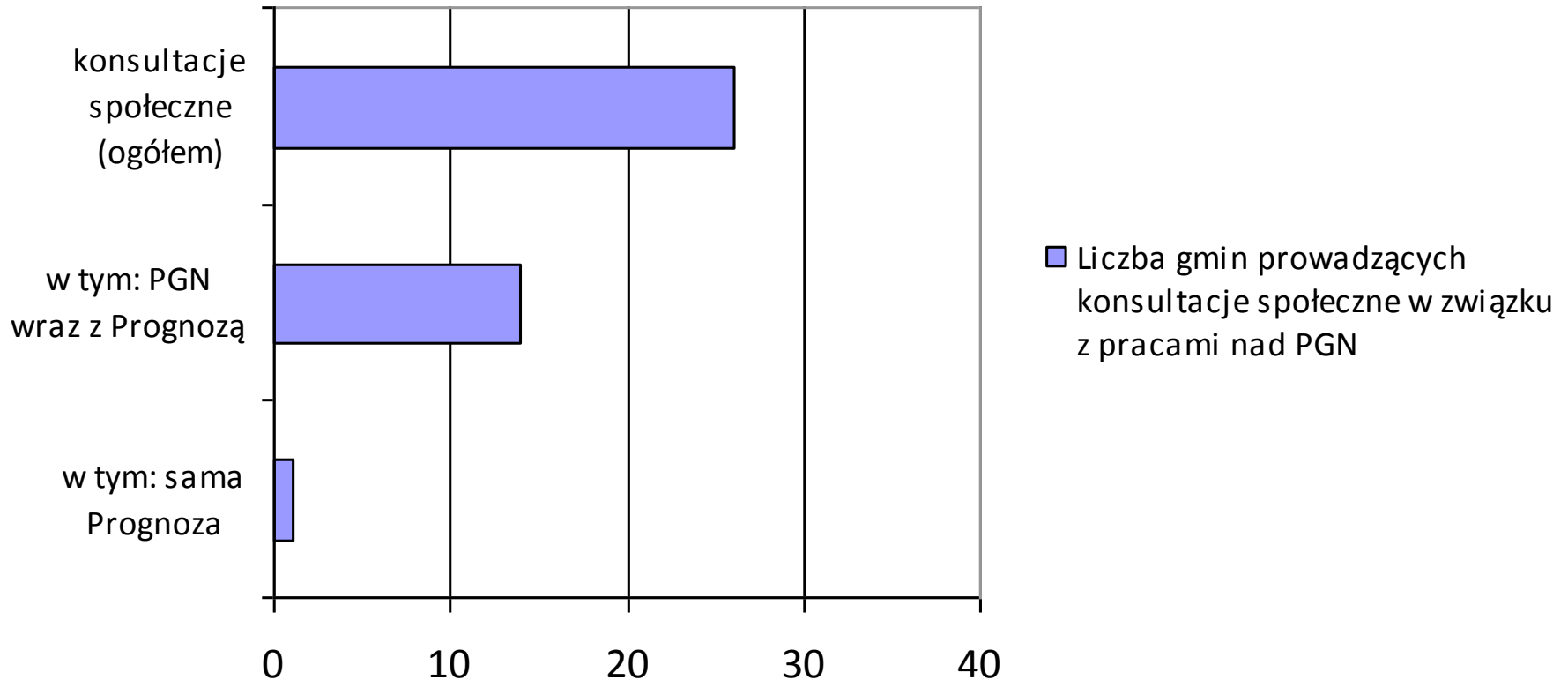

Uspołecznianie opracowania PGN

- w 35% gmin projekty planów nie były konsultowane społecznie, nie zapewniono możliwości składania uwag i wniosków;
- w wielu gminach (>60%) podjęto decyzję o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko PGN.

Konsultacje społeczne PGN i ich Prognoz oddziaływania na środowisko

Przejrzystość procesu konsultacji

Raport z konsultacji społecznych PGN opracowało 8 kontrolowanych gmin, które zdecydowały się przeprowadzić konsultacje społeczne i połowa z tych, które konsultacje prowadziły w ramach oceny strategicznej.

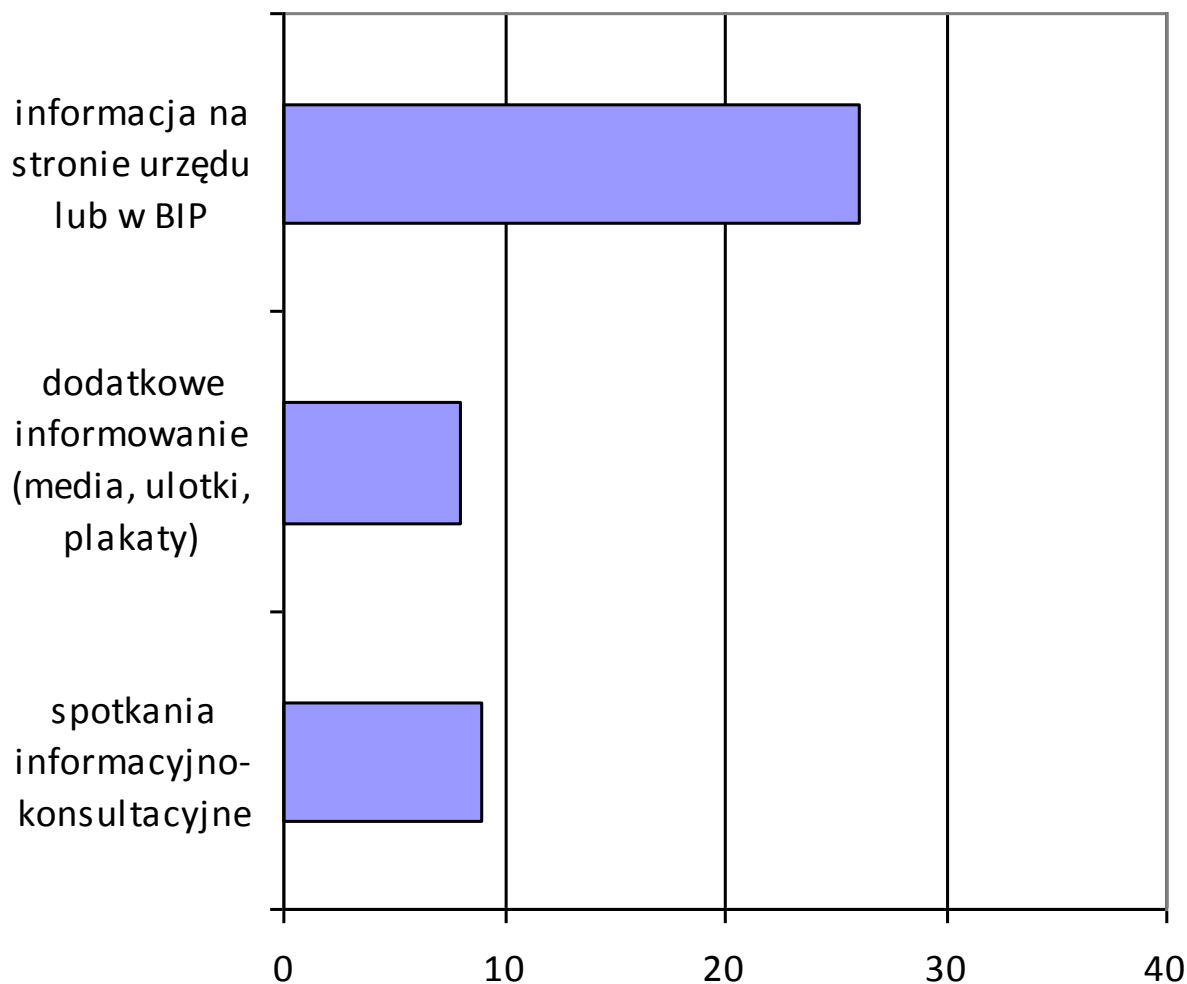

Angażowanie w proces konsultacji

Tylko 20% gmin, które przeprowadziły konsultacje projektów PGN wyszło poza standardowe minimum, tj. poza ogłoszenie ich rozpoczęcia w Biuletynie Informacji Publicznej lub na stronie internetowej urzędu.

Sposoby informowania o konsultacjach PGN

■ liczba gmin stosujących określony sposób informowania o konsultacjach

Utrudnienia dla uczestników procesu

Wersji elektronicznej konsultowanego dokumentu nie udostępniło blisko 30% gmin prowadzących konsultacje.

Rekomendacje (1)

Na etapie aktualizacji planów gospodarki niskoemisyjnej należy przeprowadzić:

- konsultacje społeczne projektu zaktualizowanych planów;
- strategiczne oceny oddziaływania na środowisko realizowania tych planów.

Rekomendacje (2)

W procesie aktualizacji PGN i konsultacji z tym związanych należy wykorzystać wszystkie dostępne sposoby informowania, komunikowania się, wymiany informacji (także te niestandardowe, tj. spotkania, warsztaty, debaty, wyjazdy studyjne).

Rekomendacje (3)

- wszelkie informacje związane z tworzeniem PGN powinny być dostępne co najmniej na stronie lub BIP urzędu gminy, w jednym miejscu dedykowanym PGN
- konsultacjom społecznym aktualizacji PGN musi towarzyszyć informacja zwrotna do ich uczestników

POZIOM ZAANGAŻOWANIA URZĘDU GMINY W PROCES OPRACOWANIA PGN

Adriana Skajewska, Stowarzyszenie LGD Zielone Sąsiedztwo

Wyznaczniki zaangażowania gminy

1. Decyzja o przygotowaniu PGN podjęta w sposób **partycypacyjny**, po wcześniejszej konsultacji.
2. Opracowanie PGN przez **pracowników gminy** lub przy niewielkim wsparciu konsultantów zewnętrznych.
3. **Dyskusja** nad treścią opracowanego PGN na komisjach lub sesji Rady Gminy.

Podjęmowanie decyzji

Najczęściej organ wykonawczy **decyzję o przygotowaniu PGN podejmował bez konsultacji**, samodzielnie, kierując się interesem gminy w sensie ogólnym oraz możliwością ubiegania się o środki unijne w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Przyjęty sposób pracy nad treścią PGN

1. Wszystkie przebadane gminy (40) zleciły opracowanie PGN **specjalistycznym podmiotom zewnętrznym.**
2. Formy oraz poziom współpracy z wykonawcami Planu:
 - bieżące konsultacje w urzędzie, spotkania z mieszkańcami, prezentacje,
 - zespoły robocze do opracowania PGN,
 - szkolenia dla pracowników gminy zaangażowanych w późniejsze wdrażanie planów.

Udział przedstawicieli Rady Gminy

Gotowy projekt PGN w zdecydowanej większości gmin **zaprezentowano** w trakcie posiedzenia komisji rady gminy lub bezpośrednio na sesji rady gminy.

Rekomendacje

1. Decyzja o rozpoczęciu pracy nad PGN podjęta ze świadomością celu oraz korzyści, w sposób partycypacyjny.
2. Praca prowadzona w zespołach roboczych.
3. Konsultacje treści PGN w Radzie Gminy przed jego formalnym przyjęciem.
4. Zaplanowanie kampanii edukacyjnej informującej o korzyściach z posiadania i wdrażania Planu.

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OPRACOWANIU, WDRAŻANIU I MONITORINGU REALIZACJI PGN

OPRACOWANIE I WDRAŻANIE

Agata Golec, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju

Wspólne WDRAŻANIE
dokumentu

UZNANIE ROLI
W TWORZENIU

Wspólne WDRAŻANIE
dokumentu

UZNANIE ROLI
W TWORZENIU

ROLA W
STRUKTURACH

UZNANIE ROLI
W TWORZENIU

ROLA W
STRUKTURACH

REALIZACJA
DZIAŁAŃ

UZNANIE ROLI
W TWORZENIU

ROLA W
STRUKTURACH

Wspólne WDRAŻANIE
dokumentu

REALIZACJA
DZIAŁAŃ

EDUKACJA

MIESZKAŃCY W PGN

13 gmin

13 gmin

33 gminy

13 gmin

4 gminy

33 gminy

13 gmin

4 gminy

33 gminy

40 gmin

Rekomendacje

**włączanie mieszkańców
w realizację działań**

UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OPRACOWANIU, WDRAŻANIU I MONITORINGU REALIZACJI PGN

MONITORING I EWALUACJA

dr Marta Maja Wiśniewska, Fundacja Greenmind

Monitoring w dokumencie PGN

Części poświęcone ocenie wdrażania PGN mają najczęściej charakter luźnych propozycji raczej niż instrukcji:

- wskaźniki bez wartości docelowych, do osiągnięcia na określonych etapach wdrażania PGN;
- brak powiązania wyników monitoringu z koniecznością aktualizacji PGN.

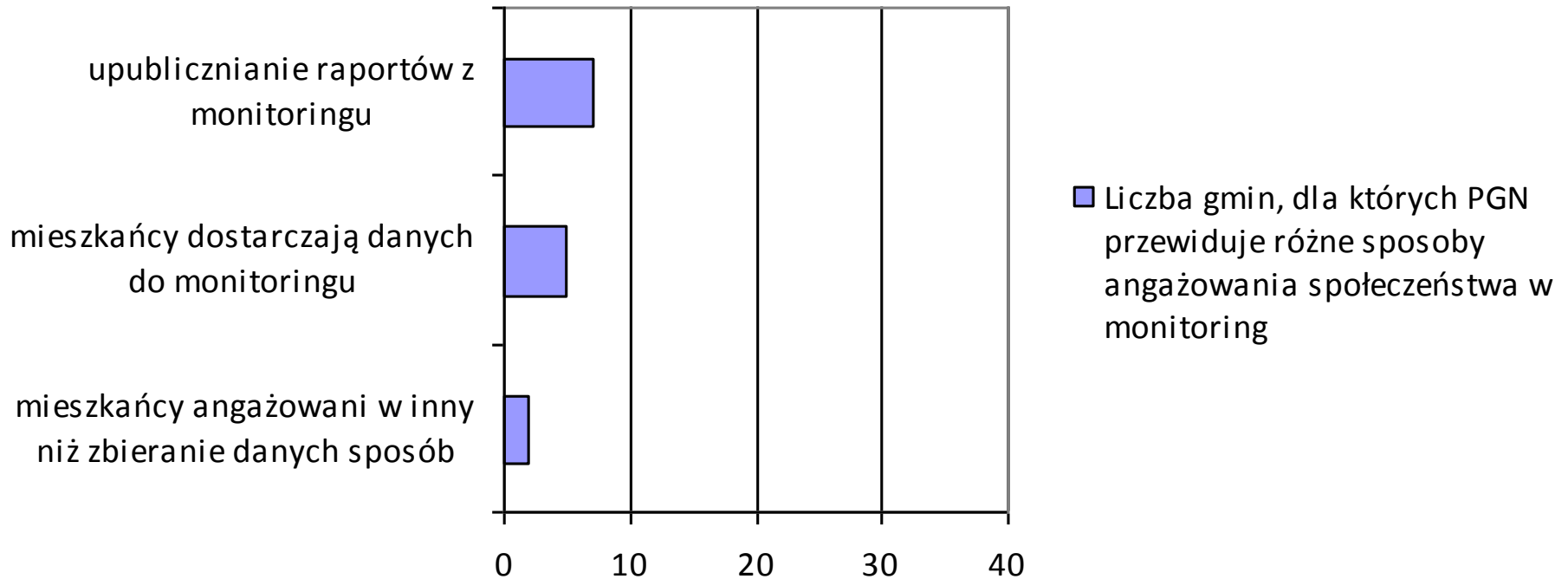

Jawność monitoringu i jego uspołecznianie

- w mniej niż 20% badanych PGN jednoznacznie wskazano na konieczność upubliczniania raportów z oceny wdrażania tych planów;
- kontrolowane PGN w części dotyczącej monitorowania stopnia osiągnięcia założonych celów w większości są całkowicie oderwane od lokalnej społeczności.

Sposoby uspołeczniania procesu monitoringu przewidziane w PGN

Rekomendacje (1)

Uzupełnienie PGN o:

- informację, na jakich etapach wdrażania planu badane wskaźniki rezultatu i produktu (co najmniej raz w trakcie realizacji PGN);
- kroki do podjęcia w razie niezadawalających wyników monitoringu, wraz ze wskazaniem osób za nie odpowiedzialnych.

Rekomendacje (2)

Należy określić i uzupełnić PGN o sposoby uspołecznienia procesu oceny wdrażania PGN:

- konieczności szerokiego informowania o procesie;
- angażowanie w proces;
- obowiązkowe, szerokie upublicznianie raportów z monitoringu.

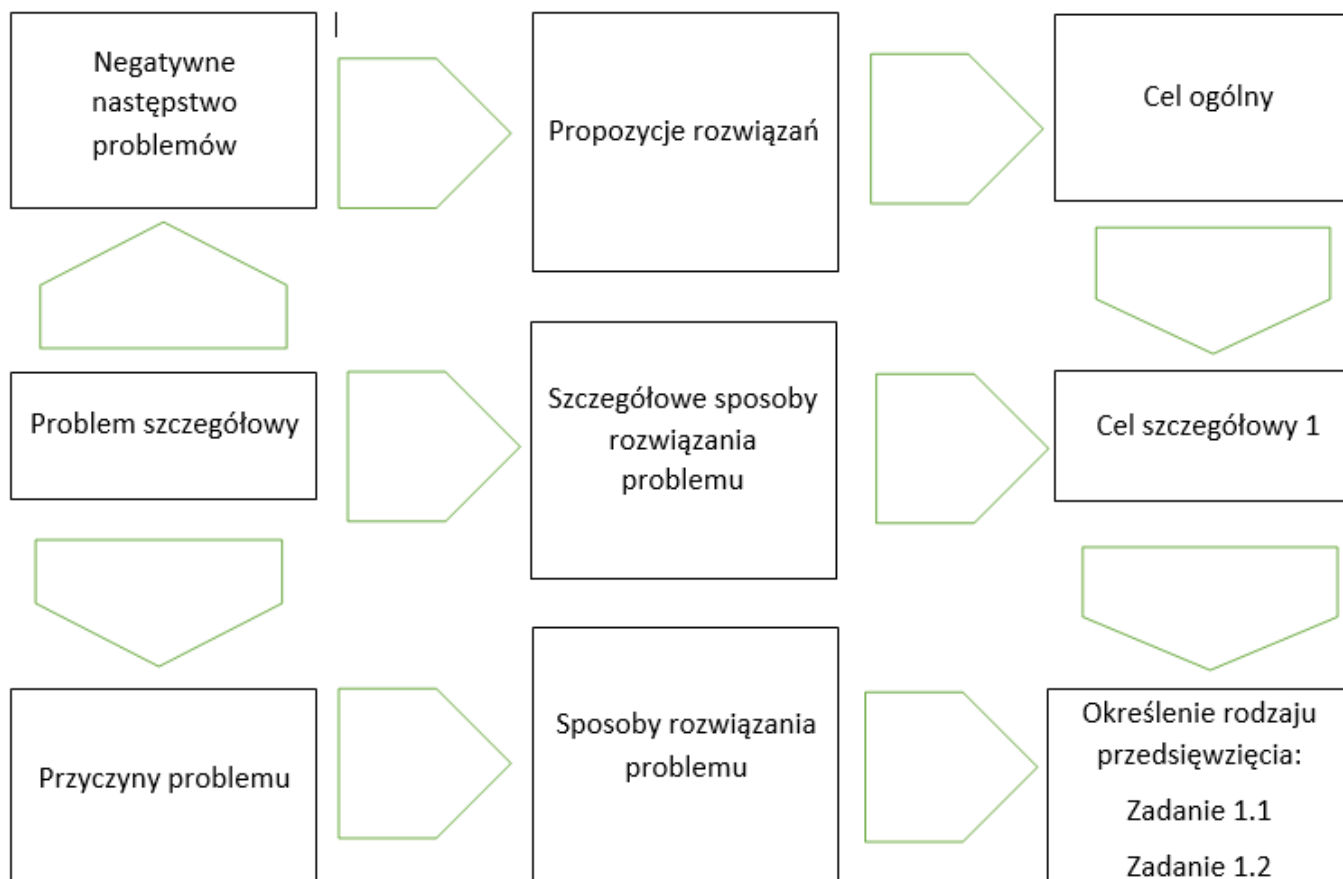

LOGIKA DOKUMENTU

Adriana Skajewska, Stowarzyszenie LGD Zielone Sąsiedztwo

Matryca logiczna

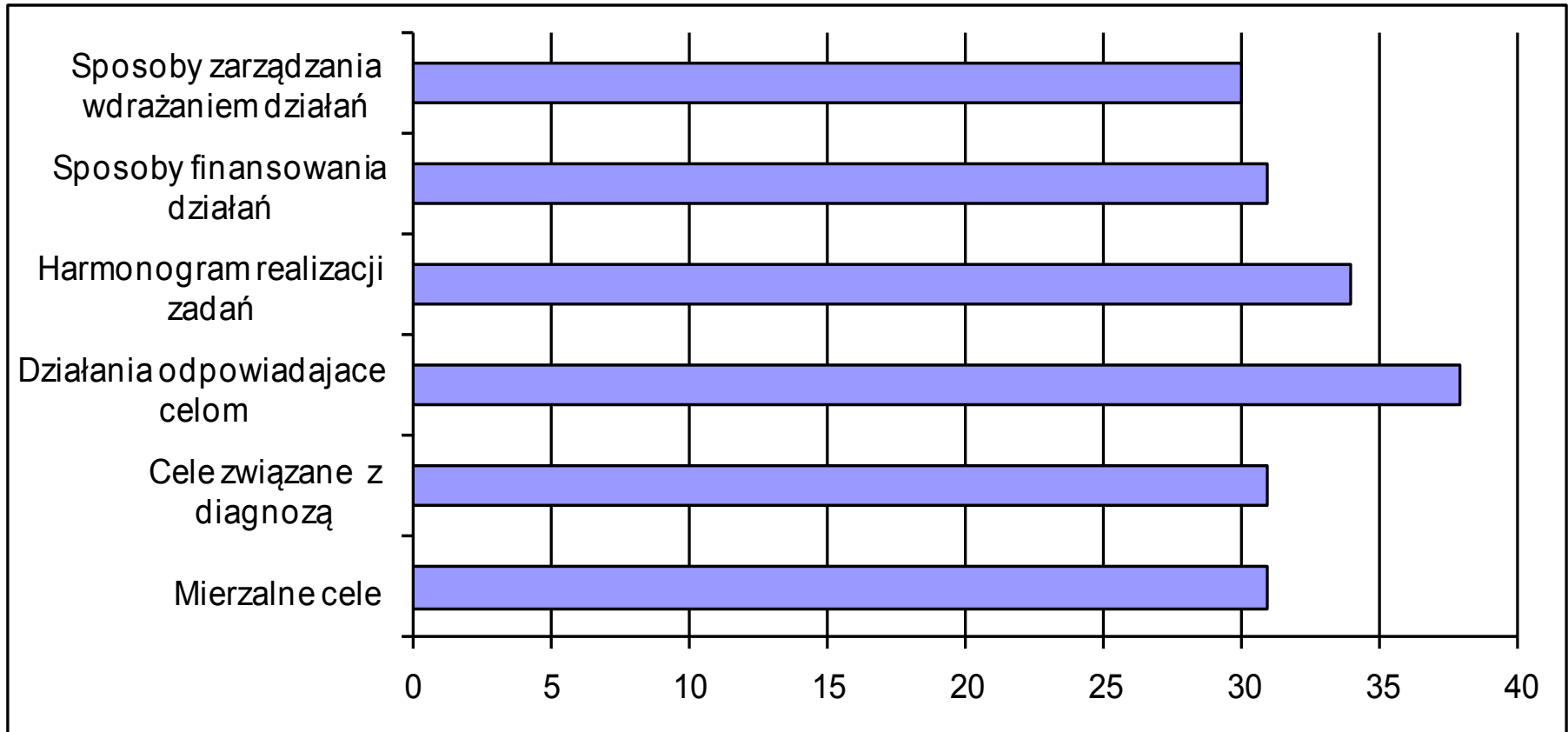

Określanie celów dokumentu

Wszystkie PGN zawierały wyznaczniki w postaci celów, jednak część z nich nie była określona w sposób specyficzny dla obszaru danej gminy.

Logika dokumentu - wyniki badań

Opis zadań w PGN

Jedynie w 2 gminach oceniono, że PGN zawiera zadania słabo powiązane lub w ogóle niepowiązane z celami.

W większości PGN określono osoby/podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie.

W większości PGN dla zadań określono także harmonogram oraz budżet (wskazywano też możliwe źródła finansowania).

W 9 PGN nie określono mierzalnych wskaźników (ani na poziomie celów ani na poziomie zadań)

Karty zadań

W części PGN przedstawiono zadania w formie kart zawierających:

- **Opis zadania i sytuacji wyjściowej** - opis potrzeb i inne uwarunkowania realizacji zadania.
- **Wskazanie konkretnych prac do wykonania** w roku bieżącym w latach następnych (etapowanie).
- **Wskazanie podmiotu odpowiedzialnego** za wykonanie zadania.
- **Szacunkowy budżet**, w tym źródła finansowania.
- **Harmonogram** realizacji zadań (uwzględniający możliwości finansowe oraz np. spodziewane terminy konkursów).

KARTA PRZEDSIĘWZIĘCIA

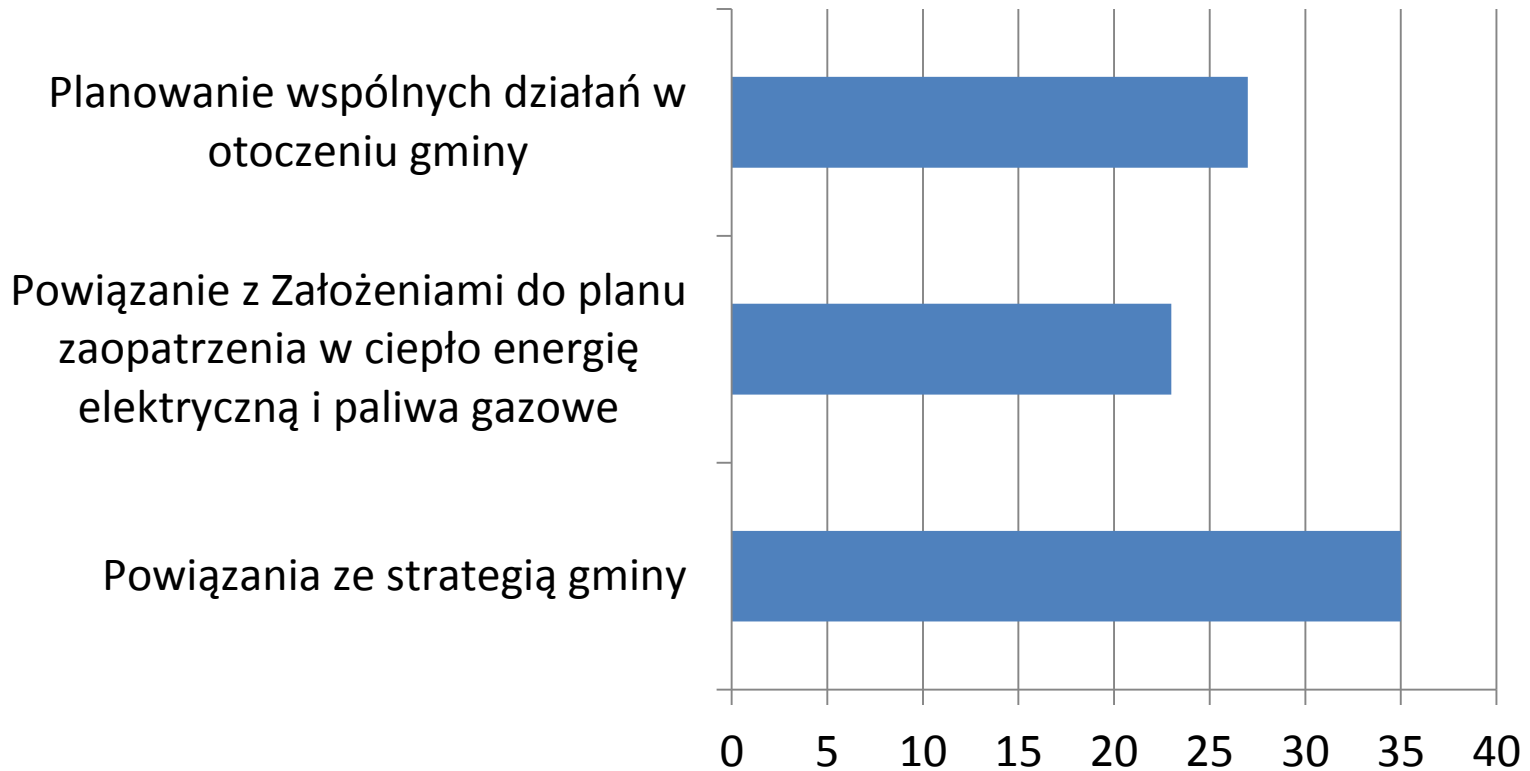
numer:

47

NAZWA ZADANIA:	Wdrożenie systemu "zielonych" zamówień publicznych		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ:	gmina Bieruń		
OBSZAR:	ADMINISTRACYJNE		
DZIAŁANIE:	NIEINWESTYCYJNE		
MIERNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW:	roczna oszczędność energii:	24,00	MWh
	roczne zmniejszenie emisji CO ₂ :	19,49	Mg CO ₂
SZACOWANY KOSZT [PLN]:	nie określono na tym etapie		
TERMIN REALIZACJI:	2016-2020		
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:	Budżet gminy Bieruń		
MONITORING I OCENA:	1. Roczne zapotrzebowanie na energię elektryczną w budynkach użyteczności publicznej [kWh/rok] 2. Ilość przetargów/zamówień publicznych i zakupów, w których zastosowano kryterium niskoemisyjności w stosunku do ilości wszystkich zakupów [%] 3. Łączna emisja CO ₂ z energii elektrycznej zużytej w budynkach użyteczności publicznej [Mg CO ₂ /rok]		
UWAGI:			
OPIS ZADANIA			
Zielone zamówienia publiczne oznaczają politykę, w ramach której podmioty publiczne włączają kryteria i/lub wymagania ekologiczne do procesu zakupów i poszukują rozwiązań ograniczających negatywny wpływ produktów/usług na środowisko oraz uwzględniających cały cykl życia produktów, a poprzez to wpływają na rozwój i upowszechnienie technologii środowiskowych.			

Powiązania PGN – wyniki badań

Spójność z dokumentami strategicznymi oraz działaniami gmin sąsiednich

1. W większości PGN zawarto informacje na temat spójności dokumentu ze **strategią rozwoju gminy**.
2. Dwie trzecie przebadanych gmin przygotowywało PGN poza aktualizacją **Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe**.
3. Większość przebadanych PGN zawierała informacje o planowanych partnerskich **działaniach z sąsiednimi gminami** i podmiotami tam usytuowanymi.

Rekomendacje (1)

1. PGN powinny zawierać cele ogólne (przynajmniej jeden) i szczegółowe, które odpowiadają specyfice gminy i zdiagnozowanym problemom.
2. PGN powinien zawierać listę zadań przypisanych do konkretnych celów.
3. PGN powinien zawierać określenie mierzalnych wskaźników sukcesu (na poziomie celów i/lub zadań).

Rekomendacje (2)

3. PGN powinien być powiązany ze Strategią Gminy
4. Należy dążyć do podejmowania partnerskich działań na rzecz wspólnej polityki niskoemisyjnej z gminami sąsiednimi oraz podmiotami na nich działającymi.
5. Opracowany PGN powinien być także zbieżny z Załoženiami do planu zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe.

Rekomendacje (3)

W przypadku istotnych braków w dokumencie PGN w zakresie opisu sposobu jego realizacji rekomenduje się opracowanie **Planów realizacyjnych do PGN**, które powinny być formalnie powiązane z Planem, np. poprzez zarządzenie organu wykonawczego gminy.

INSTYTUT
NA RZECZ
EKOROZWOJU

Framtiden
i våre hender

ZAKRES DZIAŁAŃ PLANOWANYCH W PGN

dr. hab. Zbigniew Karaczun, prof. SGGW
Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki

Dlaczego jest to ważne?

Raport – podstawą dla aktywności samorządów

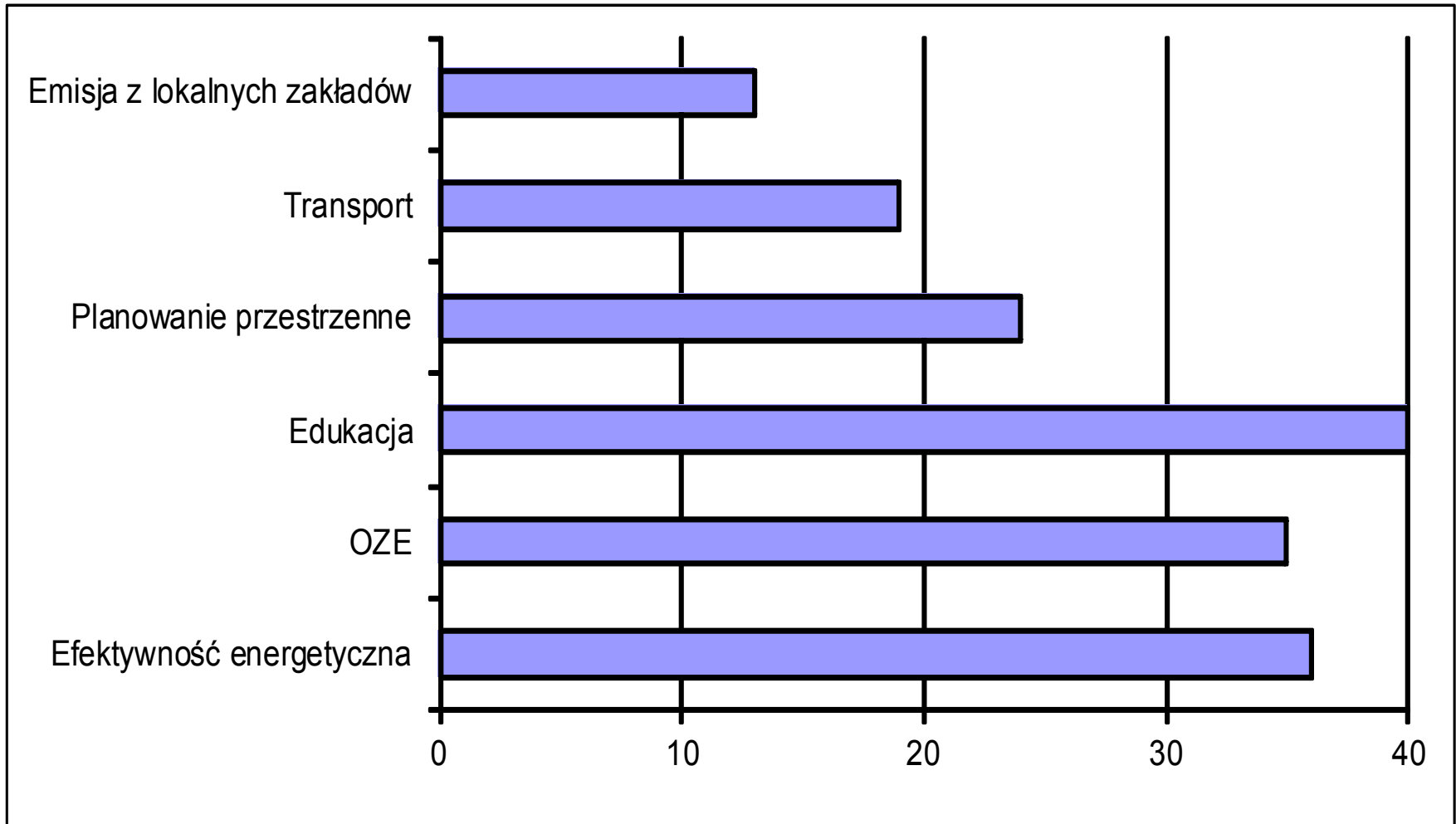

Jego jakość – jakość przyszłych działań

Kompleksowość

- Inwentaryzacja
- Zarówno GHG, jak i zanieczyszczenia powietrza
- Cele opisane ilościowo
- Działania w odniesieniu do kluczowych sektorów

Rekomendacje (1)

- uzupełnić PGN o inne GHG;
- tam gdzie jakość powietrza niewłaściwa – uzupełnić o zanieczyszczenia powietrza;
- cele powinny być mierzalne i ambitne, ale realistyczne;
- działania nie tylko w podmiotach gminnych, ale dot. wszystkich istotnych źródeł emisji.

Rekomendacje (2)

- potrzeba współpracy samorządów z mieszkańcami i lokalnymi przedsiębiorstwami;
- pełniejsze dostrzeżenie roli planowania;
- budowa nowych dróg – nie jest rozwiązaniem niskoemisyjnym .

www.pkeom.pl/pgn

